

RONDON DE ZON

Paula McLain

Rondom de zon

the house of books

Oorspronkelijke titel: *Circling the Sun*

Oorspronkelijk uitgegeven door: Ballantine Books, New York 2015

© Paula McLain, 2015

© Vertaling uit het Engels: Joost van der Meer & Bill Oostendorp, 2016

© Nederlandse uitgave: The House of Books, Amsterdam 2016

Omslagontwerp: Wil Immink Design, Maastricht

© Omslagfoto: Trevillion Images

Foto auteur: © Nina Subin

Typografie: CriusGroup, Hulshout

ISBN 978 90 443 5020 3

ISBN 978 90 443 5021 0 (e-book)

NUR 302

www.thehouseofbooks.com

www.overamstel.com

OVERAMSTEL

uitgevers

The House of Books is een imprint van Overamstel uitgevers bv

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

*Voor mijn familie, met liefde en niet-aflatende dank, en voor mijn
eigen Lady D, Letti Ann Christoffersen.*

‘Ik leerde te kijken, te vertrouwen op andere handen dan de mijne. En ik leerde te dwalen. Ik leerde wat ieder dromend kind moet weten, dat geen enkele horizon te ver weg is om te overstijgen of achter je te laten. Deze dingen leerde ik al meteen. Maar de meeste andere waren moeilijker.’

– Beryl Markham, *West with the Night*

‘We moeten onze stempel op het leven drukken
zolang we dat kunnen.’

– Karen Blixen

Proloog

4 september 1936
Abingdon, Engeland

De Vega Gull is pauwblauw, met zilverkleurige vleugels, prachtiger dan alle vogels die ik heb gekend en om een of andere reden de mijne om mee te vliegen. Hij heet *The Messenger* en is met veel aandacht en vakmanschap ontworpen en gebouwd voor iets wat onmogelijk hoort te zijn: met één grote sprong de oceaan oversteken – bijna zesduizend kilometer van niets dan zwarte golven en leegte – en mij met hem meenemen.

Het schemert als ik instap. Stormachtig zwerf kromt zich al dagenlang over het vliegveld en het laatste beetje licht is vrekkelig en uitgewrongen. Regen slaat als paukenslagen neer op de vleugels, er staat een harde zijwind, maar ik heb me laten vertellen dat dit het beste weer is waarop ik deze hele maand kan rekenen. Toch baart het gewicht me meer zorgen dan het weer. Vanwege de extra olie en benzine is de Gull uitgerust met een speciaal landingsgestel. Onder de vleugels zijn tanks gemonteerd, en ook in de cabine, waar ze een keurige wand achter mijn stoel vormen, uitgerust met benzinekransen die ik met twee vingers kan bedienen om halverwege de vlucht van de ene op de andere tank over te schakelen. Ik ben geïnstrueerd om eerst de ene helemaal leeg te trekken en daarna dicht te zetten alvorens de tweede te openen om luchtballen te voorkomen. De motor zou eventjes kunnen stoppen, maar al snel weer aanslaan. Daar moet ik op vertrouwen. Zoals ook op heel wat andere dingen. De

hele startbaan ligt vol met regenplassen die zich als kleine meertjes uitstrekken en waarvan het water wit wordt opgeklopt. Er staat een harde, aanhoudende tegenwind onder een dreigend, laaghangend wolkendek. Een paar journalisten en vrienden hebben zich verzameld voor de start, maar de stemming is ontegenzeggelijk somber. Iedereen die echt snapt wat ik hier van plan ben heeft me geprobeerd over te halen het niet te doen. Niet vandaag. Niet dit jaar. De recordvlucht kan worden uitgesteld tot het weer opklaart; maar het is te laat om nu nog te stoppen. Ik berg mijn mandje met eten op, stop het flesje cognac in het heupzakje van mijn vliegeniersoverall en wurm mezelf de cockpit in, waarin ik precies pas. Ik heb een horloge geleend van Jim Mollison, de enige piloot die zich eerder aan aan deze vlucht waagde en het overleefde. Ik heb een kaart bij me met daarop mijn route over de Atlantische Oceaan, van Abington naar New York, met daarop elke centimeter ijskoud water dat onder me zal verglijden, maar zonder de grote leegte, de eenzaamheid of de angst. Toch zijn ook die net zo echt en ik zal erdoorheen moeten. Dwars door de misselijkmakende dips en luchtzakken, want je kunt je angsten nu eenmaal niet omzeilen of weggelopen voor jezelf, en dat is maar beter ook. Ik heb wel eens gedacht dat alleen uitdagingen onze geest scherpen en ons veranderen, zoals een anderhalve kilometer lange startbaan en een kleine negenhonderd kilo aan brandstof. Wolken die als zwarte squadrons vanuit alle hoeken komen opzetten terwijl het daglicht met de minuut vervaagt. Geen denken aan dat ik zoiets kan doen en toch dezelfde persoon kan blijven.

Ik stel me op aan het begin van de baan, duw de knuppel iets naar voren en raas langs alle toeschouwers met hun camera's, en vervolgens langs de reeks markeringen die de opmaat vormen naar de eenzame rode vlag die het *point of no return* aangeeft. Ik heb zestienhonderd meter aan startbaan tot mijn beschikking en geen centimeter meer. En wie weet redt hij het niet. Na alle voorbereidingen, inspanningen en moed verzamelen is de kans nog altijd levensgroot dat de Gull zijn poten stevig op de aarde houdt, hij zich

eerder een olifant dan een vlinder toont en dat ik al zal falen nog voordat ik zelfs maar begonnen ben. Maar niet voordat ik alles uit dit moment haal wat erin zit.

Na honderdvijftig meter komt de staart moeizaam omhoog. Ik geef nog meer gas, voel de zwaartekracht trekken, het absurde gewicht, en voel ook de vlag naderen, meer nog dan dat ik hem zie. En dan komen het richtings- en het hoogteroer eindelijk tot leven. De neus gaat omhoog en het toestel is los van de aarde, in een kaarsrechte lijn. Dus toch een vlinder. We klimmen door de schemerende lucht en de regen boven het groengrijs geschakeerde Swindon. Voor ons ligt de Ierse Zee, al dat donkere, duistere water dat klaarligt om me uit de lucht te grissen en mijn hart meerdere tellen te laten overslaan. De vlekkerige twinkeling van Cork. Het oprijzende zwart van Labrador. Het constante gedreun van de motor die doet waarvoor hij is gebouwd.

De neus bokt terwijl ik stevig doorklim, dwars door het regengordijn en het ruige weer dat het toestel doet schudden. Mijn aanleg voor de vliegkunst, en de uitvoering ervan, huist in mijn handen. En dan is er nog dat mysterieuzere en essentiëlere, de reden dat ik altijd al voorbestemd ben geweest om met deze propeller, deze vleugels van gelakt linnen zesendertig uur lang in het donker mijn naam aan de hemel te stikken.

De uitdaging diende zich voor het eerst twee jaar geleden aan, in de rumoerige White Rhino-bar met zijn cederhouten lambriseringen, in Nyeri. Op mijn bord lagen met peper bestrooide tournedos, geblancheerde asperges, elk zo dun als mijn pink; en onze glazen waren gevuld met het diepe rood van een bordeaux. En vervolgens vloog er een provocatie over tafel, als een allerlaatste manoeuvre van J.C. Carberry: Niemand, geen man of vrouw, heeft ooit vanaf deze zijde, van Engeland naar Amerika, de Atlantische Oceaan weten over te steken. En hoe zit het met jou, Beryl?

Twee jaar daarvoor was Mollison bij een soortgelijk slootjesprin-

gen meters tekortgekomen. Men had in feite weinig meer gedaan dan te fantaseren over wat voor type toestel de afstand kon overbruggen. Maar J.C. bezat meer geld dan hij ooit kon uitgeven en de ondernemingslust van een Magellaan of een Peary. En daar lag hij: de grenzeloze oceaan, duizenden kilometers ijzige maagdelijke lucht, een duidelijk afgebakend strijdperk en geen vliegtuig. Durf je het aan?

J.C.'s ogen leken van agaat. Ik zag ze glinsteren en wenste dat zijn mooie vrouw Maia bij ons was, gehuld in witte zijde en met perfect gewatergolfd haar, maar ze was jaren geleden op een prachtige, windstille dag tijdens een eenvoudige vliegles dodelijk verongelukt. Het was de eerste vliegtragedie dicht bij huis, maar niet de laatste. Vele andere dierbare, verscheiden zielen fonkelden als lichtspelingen langs de randen van onze wijnglazen om ons eraan te herinneren hoe roekeloos en heldhaftig ze waren geweest. Voor mij was het overbodig. Ik was deze geesten uit het verleden geen moment vergeten en toen ik in J.C.'s ogen keek voelde ik me er op de een of andere manier klaar voor ze nog steviger in mijn hart te sluiten. *Ja*, antwoordde ik, en daarna nog eens.

Al vrij snel spoelen ook de laatste restjes licht weg uit de rafelige horizon en resten slechts de regen en de geur van benzine. Ik vlieg op tweeduizend voet boven zeeniveau en dat zal bijna twee dagen zo blijven. Dikke wolken hebben de maan en de sterren verzwolgen. De duisternis is zo compleet dat ik gedwongen ben om blind te vliegen. Ik knipper mijn vermoedigheid weg en tuur naar de flauw oplichtende instrumenten. Ik heb geen radio aan boord, dus het geluid en de kracht van de motor en de wind die met veertig knopen tegen de neus blaast werken kalmerend. Net als het geklots en het gemurmur van de benzine in de tanks, totdat na vier uur de motor plots begint te haperen. Hij sputtert, fluit en slaat af. Stilte. De wijzer van mijn hoogtemeter begint alarmerend snel terug te vallen. Het veroorzaakt een soort trance, maar mijn handen weten wat ze

te doen staat, zelfs terwijl mijn gedempte geest nog steeds zwijgt. Ik hoef alleen maar naar de benzinekraan te reiken om op de andere tank over te schakelen. De motor zal vanzelf weer aanspringen. Echt. Ik plaats mijn hand op de goede plek en dwing mijn vingers te zoeken naar het zilveren kraantje. Ik vind hem en ik voel een geruststellend klikje. Maar de motor geeft geen krimp. De Gull blijft hoogte verliezen. Elfhonderd voet. Achthonderd voet. En lager. De wolken om me heen wijken eventjes uiteen en ik zie angstwekkende glinsteringen van water en schuimkragen. De golven klauwen naar boven en de onpeilbare lucht drukt me omlaag. Ik zet het kraantje opnieuw open en probeer niet te beven of in paniek te raken. Ik heb me zo goed mogelijk op alles voorbereid, maar is een mens ooit werkelijk klaar voor de dood? Was Maia het toen ze de grond pijlsnel zag naderen? Of Denys, op die afschuwelijke dag boven Voi?

Vlak bij mijn linkervleugel knettert een bliksemschicht, zo fel als kerstverlichting. De lucht wordt elektrisch. En opeens voelt het alsof dit allemaal al eens eerder is gebeurd, misschien wel talloze malen. Misschien ben ik hier altijd al geweest, op mezelf afduikend. Onder me haalt het harteloze water naar me uit, klaar om me te pakken. Maar ik denk aan Kenia. Mijn Riftvallei, Longonot en de kartelrand van de Menengai. Het Nakurumeer met zijn zinderende waas van roze flamingolijven. De hoge en lage cuesta's, Kekopey en Molo, Njoro en het glanzende gazon van de Muthaiga Club. Daar lijk ik naar op weg te zijn, ook al weet ik dat dat onmogelijk is, alsof de propeller zich een weg door de jaren schroeft, me achterwaarts en tegelijkertijd eindeloos voorwaarts voert, volkomen vrij.

O, denk ik terwijl ik omlaagsuis in het donker, blind voor al het andere. Ik ben op de een of andere manier weer op weg naar huis.

DEEL EEN

1

Voordat Kenia Kenia was, al miljoenen jaren oud maar in zekere zin nog altijd nieuw, behoorde de naam enkel en alleen onze weergaloze berg toe. Je kon hem zien vanaf onze farm in Njoro, in het Oost-Afrikaanse Protectoraat, scherp afstekend aan de rand van een uitgestrekte gouden vlakte, de kroon geglaceerd met ijs dat nooit volledig smolt. Achter ons, in het Mau Forest, hingen blauwe mistflarden. Voor ons glooide de Rongai-vallei schuin weg, aan de ene kant begrensd door de vreemde, hoge Menengaikrater, die door de bevolking de Berg van God werd genoemd, en aan de andere kant door de afgelegen Aberdares ronde, blauwgrijze heuvels die in de avondschemering rookgrijs en paars kleurden alvorens op te lossen in het donker.

Toen we er in 1904 voor het eerst kwamen, was de farm weinig meer dan zeshonderd hectare ongerepte vlakte en drie verweerde hutten.

‘Dít?’ was mijn moeders reactie terwijl de lucht om haar heen gonsde en zinderde alsof die een levend wezen was. ‘Je hebt alles verkocht voor dít?’

‘Andere boeren proberen het op nog ruigere plekken, Clara,’ zei mijn vader.

‘Jij bent geen boer, Charles!’ Ze spuugde de woorden uit, waarna ze in tranen uitbarstte.

Hij was een paardenfokker, om precies te zijn. Zijn kennis behelsde de steeplechase, de vossenjacht en de tamme landweggetjes en heggen van Rutland. Maar zijn oog was gevallen op foldertjes

waarin goedkope koloniale grond werd aangeprezen. Waarna een idee zich in zijn hoofd vastzette en hem niet meer losliet. We verlieten Westfield House, waar ik geboren was, en reisden elfduizend kilometer, voorbij Tunis, Tripoli en Suez, op golven als reusachtige grijze bergen die de hemel verzwolgen. In de havenstad Kilindini in Mombasa, waar het rook naar scherpe specerijen en vis die te drogen lag, stapten we op de trein en kronkelden we, met ramen die overkookten van het rode stofzand, naar Nairobi. Ik keek mijn ogen uit, ging er helemaal in op en kon me niet herinneren dat ik me ooit eerder zo had gevoeld. Wat dit ook voor plek was, het was in elk geval met niets te vergelijken.

We acclimatiseerden en gingen aan de slag om een leefbare plek te creëren, duwend tegen de wildernis die op haar beurt terugduwde met alles wat ze in zich had. Ons land had geen zichtbare afbakeningen of hekken en onze hutten hadden geen normale deuren. Zijdeachtige franjeapen klauterden langs de jutezakken voor onze ramen naar binnen. Van sanitair was hoegenaamd geen sprake. Als de natuur riep, liep je de nacht in, omringd door alles wat het op je gemunt had, positioneerde je je derrière boven een diep gat en floot je een deuntje om je angst de baas te blijven.

Lady en Lord Delamere waren onze dichtstbijzijnde blanke buren, wat neerkwam op elf kilometer hakken door de bush. Ze waren baron en barones, maar deze titels konden niet voorkomen dat ze moesten slapen in de karakteristieke, uit leem en riet opgetrokken rondavels. Lady D bewaarde een geladen revolver onder haar hoofdkussen en ze raadde mijn moeder aan hetzelfde te doen, maar die weigerde. Ze had geen zin om op slangen of haar avondeten te schieten; had geen zin om kilometers lang met water te moeten zeulen om gewoon eens normaal te kunnen baden, of om maandenlang zonder gezelschap te moeten leven. Er was geen societybestaan, geen manier om haar handen schoon te houden. Het leven was hier gewoon te hard.

Na twee jaar boekte mijn moeder een overtocht terug naar Enge-

land. Mijn oudere broer Dickie ging ook mee, aangezien hij altijd ziekelijk was geweest en hij Afrika niet veel langer zou kunnen verduren. Ik moest nog vijf worden toen ze compleet met hutkoffers, zakdoeken en espadrilles aan boord gingen van de tweewekelijkse trein naar Nairobi. De witte veer in mijn moeders tropenhelm beefde terwijl ze me kustte en me een hart onder de riem stak. Ze wist dat ik het wel zou redden; ik was immers een grote sterke meid. Als verrassing zou ze me vanuit Piccadilly een doosje muntendrop toesturen dat ik met niemand hoefde te delen.

Ik zag de trein over de zwarte lijn van het spoor in het niets verdwijnen, nog niet helemaal gelovend dat ze zomaar weg kon gaan. Zelfs toen de laatste schommelende wagon door de heuvels in de verte was opgeslokt en mijn vader zich naar me toedraaide, klaar om weer terug te gaan naar de farm en zijn werk, wist ik niet beter dan dat het allemaal een vergissing was. Een of andere rampzalige vergissing die elk moment rechtgezet kon worden. Moeder en Dickie zouden op het volgende station uitstappen of in Nairobi rechtsomkeert maken, en de volgende dag weer thuis zijn. Toen dat niet gebeurde bleef ik gewoon afwachten, luisterend naar het zachte, diepe gerommel van de trein in de verte, met een oog op de horizon gericht en mijn hart vol verwachting kloppend.

Mijn moeder liet maandenlang niets van zich horen, zelfs geen inderhaast verstuurd telegram, totdat het snoepgoed werd bezorgd. De doos was zwaar en op het deksel viel alleen mijn naam te lezen, Beryl Clutterbuck, in haar krullerige handschrift waarvan de vertrouwde golfjes en lusjes me al meteen aan het huilen maakten. Ik wist wat het geschenk betekende en ik kon mezelf niet langer voor de gek houden. Met de doos in mijn armen nestelde ik me in een verborgen hoekje waar ik trillend zo veel mogelijk van het mierzoete goedje naar binnen werkte als ik kon, om tenslotte hangend boven een stalemmer te kokhalzen.

Later die dag, niet in staat om ook maar een slokje te nemen van de thee die mijn vader had gezet, durfde ik eindelijk hardop te

zeggen waar ik het meest bang voor was: ‘Mama en Dickie komen niet meer terug, hè?’

Met een gepijnigde blik keek hij me aan. ‘Ik weet het niet.’

‘Misschien wil ze dat wij naar haar toe komen.’

Er viel een lange stilte, waarna hij toegaf dat ze dat misschien wel wilde. ‘Dit is nu ons thuis,’ zei hij. ‘En dat wil ik nog een tijdje zo houden. En jij?’

Mijn vader stelde me voor een keuze, maar die was niet eenvoudig. Zijn vraag luidde niet: wil je hier bij mij blijven? Die beslissing was maanden geleden al genomen. Wat hij wilde weten was of ik net zo van dit leven kon houden als hij, of ik mijn hart aan deze plekke kon verpanden, zelfs al keerde mijn moeder nooit meer terug en moest ik het vanaf nu, misschien wel voor altijd, zonder haar stellen.

Wat moest ik daar in hemelsnaam op antwoorden? De halfflege kasten om ons heen herinnerden me aan de dingen die er toen waren, maar nu niet meer: vier porseleinen theekopjes met gouden randjes, een kaartspel, een halsketting van tikkende amberkleurige parels waar mijn moeder zo dol op was. Haar schreeuwende afwezigheid was nog altijd zo allesoverheersend dat het schrijnde en ik me leeg en verloren voelde. Ik wist niet hoe ik mijn moeder kon vergeten, net zomin als mijn vader wist hoe hij me kon troosten. Hij trok me – slungelig en een beetje vies als ik steevast was in die tijd – op zijn schoot en dan bleven we zo eventjes stilletjes zitten. Aan de rand van het bos klonk het geschrokken gekrijs op van een groepje klipdassen. Een van onze hazewindhonden spitte een rank oor en dommelde weer in slaap voor het haardvuur. Tenslotte slaakte mijn vader een zucht. Hij pakte me bij mijn oksels, streek even met zijn lippen over mijn opgedroogde tranen en zette me weer met mijn beide benen op de grond.

Miwanzo is Swahili voor ‘het prille begin’. Maar soms moet al het voorgaande eerst ten einde komen en de bodem uit het bestaan vallen voordat een nieuw begin zich echt kan aandienen. Voor mij was dat het afscheid van mijn moeder, hoewel ik me dat toen nog niet realiseerde. Lange tijd voelde ik me alleen maar verward, gekwetst en ongelooflijk verdrietig. Waren mijn ouders nog wel getrouwd? Hield mijn moeder wel van ons of miste ze ons? Hoe had ze me zomaar kunnen achterlaten? Ik was er nog niet klaar voor om mijn vader met deze vragen te bestoken. Zoals wel meer vaders was hij bepaald niet invoelend en zelf wist ik niet hoe je zulke persoonlijke en gekwetste gevoelens moest delen.

Maar toen gebeurde er iets. In en achter het Mau Forest op ons land woonden verscheidene Kipsigis-families in hutten van leem en vlechtwerk, omringd door hoge doornen *boma's*. Op de een of andere manier wisten ze waar ik behoefte aan had. Een van de ouderen pakte me op, mompelde wat bezwerende woorden en knoopte plechtstatig een schelp van een porseleinslak om mijn pols. Hij hing aan een leren riempje en diende de erop lijkende gesloten schelp tussen mijn benen te beschermen en kwade geesten te weren. Het was een vast ritueel bij de geboorte van een Kip-meisje. Ik was de blanke dochter van hun blanke *bwana*, maar hier was sprake van iets tegennatuurlijks dat moest worden rechtgezet. Geen enkele Afrikaanse moeder die er ook maar over dacht een kind te verlaten. Ik was namelijk gezond, zie je, niet verminkt of zwak. En dus werd mijn prille begin uitgeveegd en kon ik als Lakwet, mijn nieuwe

naam die 'klein meisje' betekende, een nieuwe start maken.

Ik was mager, met X-benen en weerbarstig blond haar, maar mijn nieuwe naam en mijn nieuwe plek hielpen me al snel sterker te worden. De heuvel op en af stuiven naar het Kip-dorp maakte mijn voetzolen al snel zo taai als leer. Stukken van ons land die me voorheen bang maakten of intimideerden, werden nu net zo vertrouwd als de zebrahuiden die op mijn bed lagen. Als het daglicht wegebde kroop ik onder de huiden en zag ik de huisknecht geruisloos op blote voeten mijn kamer binnenkomen om de stormlamp aan te steken. Door de plotselinge vlam en het gesis schoten de skinken naar een veilig plekje in de lemen muren, wat klonk als het getik van stokken op stro. Daarna de aflossing van de wacht nu daginsecten – hoornaars en osmia's – hun lemen nestjes in de ronde muren van mijn kamer opzochten, de krekels ontwaakten en begonnen te tsjirpen in een ritme dat alleen zij kenden. Zo bleef ik nog een uur of langer liggen luisteren en kijken naar hoe de duisternis zich over het meubilair, gemaakt van allemaal eendere paraffinekisten, van mijn kamer wierp en alles rond en anders maakte. Ik luisterde totdat ik mijn vaders stem niet langer hoorde en kroop door een open raam het inktzwarte duister in om me samen met mijn vriend Kibii bij het kleine, knisperende vuurtje in zijn hut te scharen.

Kibii's moeder en de andere vrouwen dronken een troebele thee, getrokken van bast en netels, en vertelden hun verhalen over het hoe en waarom. Hier leerde ik mijn meeste Swahili en hunkerde ik steeds meer naar verhalen... over waar de hyena zijn manke loopje vandaan had en de kameleon zijn geduld. Over dat de wind en regen ooit mannen waren geweest die een of andere belangrijke opdracht niet hadden weten te vervullen en daarom naar de hemelen waren verbannen. De vrouwen waren gerimpeld en tandeloos, of glad als gepolitoerd ebbenhout, met soepele, langgespierde ledematen onder bleke *shuka's*. Ik hield van hen en hun verhalen, maar ik wilde vooral bij Kibii en de andere *toto's* horen die krijgers, jonge *morani*, zouden worden.

De taak van de meisjes in het dorp was uitsluitend huishoudelijk. Mijn positie was anders, uniek, vrij van de traditionele rollen zoals die golden binnen zowel Kibii's familie als de mijne. De ouderen van het dorp lieten voorlopig toe dat ik met Kibii leerde speerwerpen, jagen op wrattenzwijnen en een prooi besluipen, zoals Kibii dat leerde van *arap* Maina, zijn vader, de hoofdkrijger van het dorp en mijn grote voorbeeld als het ging om kracht en onverschrokkenheid. Ik leerde een boog te maken en houtduiven, pestvogels en felblauwe spreuwen neer te halen, met een zweep van neushoornhuid te knallen en dodelijk nauwkeurig doel te treffen met een houten, knoestige werpknuppel. Ik werd zo groot als Kibii, groter nog, en rende net zo rap door het hoge, gele gras waarbij onze voeten door stof en zand als met bloem bestrooid leken.

Kibii en ik trokken er vaak op uit in het donker, voorbij het pas met de zeis gemaaid gras dat de grens van onze farm markeerde en het klamme, hogere gras dat ons tot aan de heupen natstreek, voorbij de Green Hill en de bosrand, waarna het bos ons steeds verder naar binnen lokte. 's Nachts liepen er luipaarden. Ik had gezien hoe mijn vader ze met een geit lokte terwijl we veilig boven op de watertank hurkten. Totdat de geit begon te mekkeren wanneer het de geur van de kat opving, mijn vader zijn geweer schouderde en hoopte dat hij niet zou missen. Overal loerde gevaar, maar we kenden alle nachtelijke geluiden en wat ze ons vertelden, cicades, boomkickers en de dikke, ratachtige klipdassen, die in feite verre verwanten van de olifant waren. Die hoorden we soms in de verte door het kreupelhout banjeren, maar ze deinsden terug voor de geur van de paarden en kwamen zelden te dichtbij. Slangen in holen trilden. Slangen in bomen konden omlaagzweepen en de lucht als een touw doorklieven, of met hun gladde buik bijna onhoorbaar over glad mahonie glijden.

Jarenlang beleefde ik die perfecte nachten met Kibii. Lange, trage middagen nodigden uit tot jagen of paardrijden en soms, met machetes, touw, voeten en bezweet, maakte de wilde vlakte plaats

voor echte akkers. Mijn vader plantte maïs en tarwe en het groeide als kool. Met het geld dat hij ermee verdiende duikelde hij twee verwaarloosde stoommachines op. Verankerd aan de vloer werden ze het kloppende hart van onze molenstenen en werden de Green Hills de vitaalste levensader van Njoro. Het duurde niet lang of je kon wanneer je vanaf onze heuvel over het terrasland en het manshoge maïs keek een rij platte ossenkarren zien die beladen met graan op weg waren naar onze molen. Die draaide continu en onze werklui verdubbelden en verdrievoudigden in aantal; ossendrijvers uit Kikuyu, Kavirondo, Nandi en Kipsigis, en ook Nederlanders lieten hun zweepen knallen. De ijzeren loodsen werden neergehaald en de eerste stal verrees, gevolgd door meerdere, en de nieuwe boxen werden gevuld met hooi en de mooiste volbloedpaarden van Afrika of waar dan ook ter wereld, zo vertelde mijn vader me.

Soms, als ik 's avonds in bed lag en nog in slaap moest vallen, dacht ik nog steeds aan mama en Dickie. Dan luisterde ik naar de nachtelijke geluiden die vanuit alle richtingen binnendrongen, een aanhoudend, ziedend geluid. Ze stuurden nooit brieven, in elk geval niet naar mij, en het viel dan ook niet mee om me hun leven voor te stellen. Ons oude huis was verkocht. Waar ze nu ook mochten wonen, de sterren en bomen zouden er totaal anders zijn dan die, hier, in Njoro. Net als de regen, en het gevoel en de kleur van de middagzon. Op alle middagen van alle maanden dat we van elkaar gescheiden waren.

Geleidelijk aan werd het lastiger me mijn moeders gezicht voor de geest te halen, me te herinneren wat ze me had verteld, de dagen die we met elkaar hadden gedeeld. Maar er lagen nog veel meer dagen voor me. Ze strekten zich verder uit dan ik kon zien of kon wensen, zoals de vlakke zich helemaal tot aan de gebarsten kom van Menengai uitstreckte, of tot aan hardblauwe top van Mount Kenya. Het was veiliger om vooruit te kijken, mijn moeder in het achterkamertje in mijn hoofd onder te brengen, waar ze me niet langer pijn kon doen of, op de momenten dat ik dan toch aan haar dacht

me te verbeelden dat haar vertrek noodzakelijk was geweest. Een soort smeden en wetten van mijn bestaan zonder haar, mijn eerste wezenlijke toets als Lakwet.

Wat vaststond was dit: ik hoorde op de farm en in de bush. Ik maakte deel uit van de doornbomen en de hoge, vooruitgestoken cuesta's, de dichtbegroeide heuvels die gekneusd leken; de diepe tussenliggende plooien en het hoge, tarweachtige gras. Hier was ik tot leven gekomen, alsof ik opnieuw en op een waarachtiger manier was geboren. Dit was mijn thuis en hoewel het op een dag als rood zand door mijn vingers zou glijden, was het een paradijs dat me op het lijf geschreven was zolang mijn kindertijd duurde. Een plek waar mijn hart lag. De enige plek in de wereld waarvoor ik geschapen was.

De stalbel klingelde en brak de stilte open. De luie hanen, de stoffige ganzen, de huisknechten en stalknechten, tuiniers en veehoeders ontwaakten. Ik had mijn eigen lemen vlechtwerkhut, iets voorbij die van mijn vader, en die ik deelde met Buller, mijn lelijke maar trouwe vuilnisbakkenras. Bij het horen van de bel piepte hij even, strekte zijn poten en stak daarop vanaf zijn plekje aan de voet van mijn bed zijn vierkante kop onder mijn arm tegen mijn zij, zodat ik zijn koele snuit en de rimpelige halvemaanvormige littekens boven op zijn kop kon voelen. Op de plek waar ooit zijn rechteroor had gezeten zat nu een dikke knobbelige knobbel nadat een luipaard mijn hut was binnengeslopen en had geprobeerd hem de nacht in te sleuren. Buller had de strot van het beest opengereten en was besmeurd met het bloed van allebei naar huis gehinkt. Ogend als een held maar wel bijna dood. Mijn vader en ik lapten hem weer op. Hij was van nature al geen aantrekkelijke jongen, maar nu was hij bovendien grijs en halfdoof. Het maakte dat we nog gekker op hem waren, want de luipaard had zelfs nog geen deukje in zijn levenslust kunnen slaan.

In de koele ochtendlucht wachtte Kibii me op de binnenplaats al op. Ik was elf, hij iets jonger, en allebei waren we inmiddels onderdeel van de geoliede machine die de farm was geworden. In de buurt woonden nog meer blanke kinderen. Zij gingen in Nairobi of soms in Engeland naar school, maar iets dergelijks werd nooit door mijn vader geopperd. De stal was mijn klaslokaal. Kort na zonsopgang gingen de paarden al in galop. Ik liet nooit verstek gaan, net

als Kibii. Terwijl ik naar de stal liep schoot hij verticaal de lucht in, alsof zijn benen een paar gespannen springveren waren. Zelf had ik zoiets al jaren geoefend en het lukte me om net zo hoog te komen als hij, maar als ik in het voordeel wilde zijn, zo wist ik, moest ik me vooral niet te veel inspannen. Kibii bleef maar springen om zichzelf te overtreffen en werd uiteindelijk moe. Waarop het mijn beurt was en ik met de eer ging strijken.

‘Als ik een moran word,’ zei hij, ‘dan drink ik stierenbloed en zure melk in plaats van netelthee, zoals de vrouwen doen, en dan ben ik net zo snel als een antilope.’

‘Ik kan een geweldige krijger worden,’ zei ik tegen hem.

Kibii had een knap en open gezicht en zijn tanden flitsten wit op nu hij lachte, alsof hij nog nooit zoiets grappigs had gehoord. Toen we nog piepjong waren had hij me graag tot zijn wereld toegelaten, misschien omdat hij dacht dat het allemaal een spel was. Ik was een meisje, en ook nog eens blank. Maar de laatste tijd bespeurde ik steeds meer een sceptische, afkeurende houding, alsof hij wachtte op het moment dat ik de concurrentiestrijd opgaf en aanvaardde dat onze wegen heel snel zouden scheiden. Dat laatste was ik bepaald niet van plan.

‘Wel als ik de goeie training krijg,’ hield ik vol. ‘Ik kan het stiekem doen.’

‘Wat heb je daar nou aan? Wie zou dan weten dat jij dat gepresteerd hebt?’

‘Nou, ik dus.’

Hij lachte weer en draaide zich om naar de staldeur. ‘Met wie gaan we vandaag in galop?’

‘Papa en ik gaan vandaag bij Delamere een fokmerrie bekijken.’

‘Ik ga jagen,’ was zijn antwoord. ‘Eens zien wie er terugkomt met het mooiste verhaal.’

Toen Wee MacGregor en Balmy, mijn vaders rijpaard, gezadeld waren en gereed stonden, reden we de ochtendzon tegemoet. Kibii's

weddenschap knaagde nog een tijdje aan me, maar de kilometers en de dag drongen deze naar de achtergrond. Stof dwarrelde op, kroop van achter de zakdoeken voor onze gezichten onze neus en mond in. Het was poederig en ziltig, oranjebruin als de pluimstaartvos, en niet van ons af te slaan. Net als de zandvlooien die als rode peperkorrels overal aan kleefden. Je moest het negeren, want het haalde toch niets uit. Net als de bijtende witte mieren die als dreigende linten over de vlakten trokken, of de adders, en de zon, die soms zo fel trilde dat het leek of hij je wilde pletten of levend wilde verslinden. Je moest het wel negeren, want zulke dingen hoorden bij het landschap en maakten het tot wat het was.

Een kleine vijf kilometer van huis bereikten we een kleine greppel waar de droge rode modder gecraqueleerd was als een filigreinwerk van verdorde aderen. In het midden was een lemen brug die zonder water om te overbruggen er nogal zinloos bijlag en iets weg had van de ruggengraat van een of ander reusachtig beest dat hier het leven had gelaten. We hadden erop gerekend dat we onze paarden hier wat konden laten drinken. Misschien was het verderop beter, misschien ook niet. Om ons beiden wat af te leiden van het probleem stak mijn vader van wal over Delameres fokmerrie. Hij had haar nog niet gezien, maar dat weerhield hem er niet van haar een mooi plekje te geven in zijn toekomstdromen over onze eigen volbloedlijn. Hij dacht altijd weer aan het volgende veulen en hoe het ons leven kon veranderen. En omdat hij dat deed, deed ik het ook.

‘Het is een abessijn, maar volgens Delamere is ze snel en pienter.’

Mijn vader was vooral geïnteresseerd in volbloedpaarden, maar zo nu en dan kwam je op gewonere plekken ook juweeltjes tegen en dat wist hij. ‘Wat voor kleur heeft ze?’ wilde ik weten. Het was steevast mijn eerste vraag.

‘Lichtpalomino, met blonde manen en staart. Ze heet Coquette.’

‘Coquette,’ herhaalde ik. Het had een lekker scherp randje, ook al wist ik niet wat het woord betekende. ‘Klinkt goed.’

‘Vind je?’ Hij lachte. ‘Nou, we zullen wel zien.’

Voor mij, en iedereen die hem goed kende, was Lord Delamere gewoon 'D'. Hij gold als een van de eerste belangrijke kolonisten en had een onfeilbaar gevoel voor welk stuk land het meest vruchtbaar was. Hij wekte de indruk het liefst het hele continent over te willen nemen en er de vruchten van te willen plukken. Niemand die ambitieuzer, koppiger of botter was over de dingen waarvan hij hield (het land, de Masai, vrijheid, geld) dan D. Alles wat hij aanraakte of waar hij zijn nek voor uitstak diende vooral een succes te worden. Hoe groter de risico's en hoe geringer de vooruitzichten, wel, des te beter.

Hij vertelde mooie verhalen en dan gesticuleerde hij zo fel met zijn handen en schouders dat zijn woeste rode haren langs zijn voorhoofd zwiepten. Als jonge vent had hij, met één humeurige kameel als gezelschap, tweeëndertig kilometer door de Somalische woestijn afgelegd om tenslotte hier, in de hooglanden, te belanden. Hij was meteen verliefd geworden op deze plek. Weer terug in Engeland om geld bijeen te zamelen om zich hier te kunnen vestigen, leerde hij Florence kennen, de pittige dochter van de graaf van Enniskillen, en trouwde met haar. 'Ze had er echt geen idee van dat ik haar op een dag aan de haren hiernaartoe zou sleuren,' zo vertelde hij graag.

'Alsof je dat kón,' reageerde Lady D dan vaak met een speelse blik. 'We weten allebei dat het eerder omgekeerd is.'

Nadat onze vermoeide paarden zich eindelijk te goed konden doen aan het water dat ze hadden verdiend, gingen de Delameres ons voor naar de kleine paddock waar Coquette plus nog een paar andere fokmerries en een handjevol veulens graasden. Ze was veruit de mooiste om te zien, compact gebouwd, vlasblond, met een glooiende nek en een stevige borstkas. Haar benen versmalden zich tot elegante vetlokken en koten. Terwijl we stonden te kijken draaide ze haar hoofd en lijf onze kant op en staarde ze ons recht aan, alsof we het vooral niet in ons hoofd moesten halen haar minder dan volmaakt te vinden.

'Ze is prachtig,' zuchtte ik.

'Aye, en dat weet ze,' reageerde D opgewekt. Hij was dik en leek

altijd te transpireren, hoewel hij daar over het algemeen ook opgewekt over deed. Met een blauwkatoenen zakdoek sloeg hij naar het ziltige spoor langs zijn slaap terwijl mijn vader zijn hoofd tussen de latten van de omheining stak om haar wat beter te kunnen bekijken.

Ik had zelden een paard zien schrikken of wegrennen van mijn vader en Coquette was daarop geen uitzondering. Ze leek onmiddellijk aan te voelen dat hij heer en meester was over de situatie, en ook over haar, hoewel ze hem nog niet toebehoorde. Ze wapperde even met haar oren en blies naar hem door haar fluwelen neusgaten, maar verroerde zich niet terwijl hij haar eens goed bekeek, zijn handen over haar kruin en neus liet glijden en, langzamer en voorzichtiger nu, haar schoft en ruggengraat bevoelde, zoekend naar knobbels of verkrommingen. Daarna naar haar lendenen en achterste, ook weer trager, terwijl zijn vingers hun werk deden. Hij was als een blinde die op de tast haar prachtige achterbenen, schenkels, knie- en spronggewichten en kanonbeen verkende. Ik wachtte op het moment waarop hij zijn rug weer rechtte of zijn gezicht betrok, maar het onderzoek ging in stilte verder en ik werd steeds hoopvoller. Toen hij klaar was, voor haar stond en met zijn handen door haar pony kroelden, kon ik de spanning bijna niet meer aan. Als hij nu, nadat ze op alle punten een voldoende had gescoord, nog niet van haar hield zou het mijn hart breken.

‘Waarom doe je haar weg?’ vroeg hij D zonder van haar weg te kijken.

‘Geld, natuurlijk,’ antwoordde D met een licht neusophalen.

‘Je kent hem toch,’ zei Lady D. ‘De nieuwste gril bonjournt de vorige altijd weer weg. Nu zit hij in de tarwe en moeten de meeste paarden eruit.’

‘Alsjeblieft, alsjeblieft, zeg ja!’ ging het voortdurend door me heen.

‘Tarwe, hè?’ reageerde mijn vader, waarop hij zich wegdraaide, met grote stappen weer naar de omheining liep en aan Lady D vroeg: ‘Jullie hebben zeker niets fris in huis?’

Ik wilde op Coquettes knieën afstormen, een handvol van haar lichte manen vastgrijpen, een been over haar rug zwaaien en in mijn eentje met haar wegdraven over de heuvels, of anders naar huis en haar in een geheime stal zetten en met gevaar voor eigen leven over haar waken. Mijn hart had ze al veroverd en ook dat van mijn vader – ik wist het gewoon –, maar hij was geen spontaan type en hield zijn gevoelens veilig achter slot en grendel, wat hem tot een geweldige onderhandelaar maakte. Het zou hem en D de rest van de dag in beslag nemen: de voorwaarden op een rij zetten zonder ook maar iets voluit te benoemen, alle aandacht gericht op hoe het zou uitpakken als hij won, of verloor. Ik werd er gek van, maar ik kon weinig anders doen dan mee te lopen naar de woning, waar de twee zich met een glas roggewhisky en een glas limonade aan tafel zetten en begonnen te praten zonder iets te zeggen en te onderhandelen zonder te onderhandelen. Ik plofte chagrijnig neer op het kleed voor de haard.

Hoewel de Delameres op hun Equator Ranch over meer land en minstens even zo veel knechten beschikten als wij op Green Hills, had D maar weinig geïnvesteerd in het onderkomen, twee grote lemen rondavels met een vloer van aangestampte aarde, primitieve ramen en een paar jutedoeken als deuren. Toch had Lady D de boel opgefleurd met leuke dingen die al eeuwenlang, zo had ze me verteld, in het bezit van haar familie waren: een zwaar mahoniehouten hemelbed met een rijkgeborduurde spreij, foto's in vergulde lijsten, een lange mahoniehouten tafel met acht bijpassende stoelen en een met de hand ingebonden atlas waarin ik maar al te graag bladerde als ik op bezoek was. Die dag was ik te onrustig om landkaarten te bekijken. Ik kon slechts op het kleed liggen en met mijn zanderige hielen tegen elkaar tikken, op mijn lip bijten en maar hopen dat die mannen eens opschoten.

Tenslotte kwam Lady D naar me toegelopen en naast me zitten. Ze drapeerde haar witte katoenen rok voor zich en leunde achterover op haar handen. Ze was nooit tuttig of stijfjes en dat vond ik

leuk aan haar. ‘Ik heb wat lekkere biscuitjes als je daar zin in hebt.’

‘Ik heb geen honger,’ antwoordde ik. Maar ik rammelde.

‘Elke keer als ik je weer zie zit je haar nog meer door de war.’ Voorzichtig schoof ze de schaal met biscuits een beetje naar me toe. ‘Maar wel een prachtige kleur, hoor. Lijkt wel een beetje op die van Coquette, eigenlijk.’

Daarmee had ze mijn aandacht. ‘Echt?’

Ze knikte. ‘Ik mag het zeker niet een beetje borstelen?’

Ik was te veel uit mijn doen om het leuk te vinden om stil te zitten en iemand met mijn haar te laten rommelen, maar ik liet haar toch maar begaan. Ze had een borstel met een zilveren steel en mooie zachte haren waar ik altijd graag met mijn vingers over streek. In ons huis was niets vrouwelijks meer te bespeuren, geen zijde, satijn, parfum, sieraden of poederdonzen. De borstel was exotisch. Terwijl Lady D zacht neuriënd aan de slag ging, viel ik aan op de biscuits. Al snel waren er alleen nog maar wat vette kruimels over.

‘Hoe kom je aan dat vervaarlijke litteken?’ vroeg ze.

Ik keek omlaag naar het ergste stukje dat grillig uitstak vanonder de rafelige rand van mijn korte broek, een lange, rimpelende wond tot halverwege mijn dij. Het zag er inderdaad nogal heftig uit. ‘Met toto’s gevochten.’

‘Met toto’s of penseelzwijnen?’

‘Ik was aan het vechten met een van de Kip-jongens en wierp hem over mijn schouder op de grond. Hij schaamde zich zo dat hij me in het bos opwachtte en met zijn vaders mes naar me uithaalde.’

‘Wat?’ reageerde ze geschrokken.

‘Ik moest het hem toch betaald zetten?’ Het lukte me niet om de trots uit mijn toon te weren. ‘Bij hem ziet het er trouwens een stuk erger uit dan bij mij, hoor.’

Lady D slaakte een zucht in mijn haar. Ik wist dat ze bezorgd was, maar ze zweeg nu en dus gaf ik mezelf over aan het trekkende gevoel van de borstel en hoe hij mijn hoofdhuid masseerde. Het voelde zo lekker dat ik bijna indommelde toen de mannen eindelijk van tafel

opstonden en elkaar de hand schudden. Ik sprong overeind en viel bijna pardoes bij Lady D op schoot. 'Is ze nu van ons?' vroeg ik terwijl ik op hen afrende.

'Clutt onderhandelt als een hyena,' zei D. 'Bijt zich vast en laat niet meer los. Hij heeft die merrie bijna onder mijn kont vandaan gestolen.' Hij lachte. Mijn vader lachte mee en sloeg hem op de schouder.

'Ziet Beryl er niet mooi uit?' vroeg Lady D. Ze verscheen achter me en legde een hand op mijn hoofd. 'Ik vroeg me al af of ik nog een nest koolmezen achter een van haar oren zou ontdekken.'

Mijn vader bloosde en kuchte. 'Ik ben niet zo'n kinderjuf, ben ik bang.'

'Is ook helemaal niet nodig,' nam D het resoluut voor hem op. 'Mankeert niets aan die meid. Kijk haar toch eens, Florence. Zo sterk als een paard.'

'Ach, ja. We willen natuurlijk allemaal dochters als paarden, nietwaar?'

Het was allemaal speels bedoeld, maar toch bezorgde het me een vreemd, ongerijmd gevoel. Toen we een uur later, nadat het geld en de afspraken over Coquettes levering waren afgehandeld, weer op huis aan gingen kon ik zien dat ook mijn vader een beetje van zijn stuk was. We reden in stilte terwijl de rode zon lager en lager aan de vlakke hemel kwam te staan. In de verte maalde een kleine zandhoos als een derwisj op een rij tulpenbomen af en maakte daarmee een grote troep gieren dakloos. Eentje vloog ons voorbij. Zijn schaduw kroop zo langzaam over ons heen dat ik ervan huiverde.

'Ik moet toegeven dat dit alles me soms een beetje te veel wordt,' zei mijn vader toen de gier was verdwenen.

Ik vermoedde wel wat hij bedoelde gezien hoe Lady D verbleekte bij de aanblik van mijn litteken en mijn algemene verzorging. Ik wist dat 'dit alles' op mij, zijn dochter, sloeg.

'Ik vind dat alles goed gaat, zo,' zei ik en ik gaf een klopje op Wee MagGregors nek. 'Het moet gewoon zo blijven.'

Hij zei niets. Ondertussen zette de zon zijn daling voort. Zo dicht bij de evenaar hadden we bijna geen schemering. De dag veranderde in luttele minuten in de nacht, maar het waren schitterende minuten. Om ons heen strekte het gele gras zich uit, golvend als de zee, het liet zich soms zakken in de holen van varkens en aardvarkens of verhief zich naar de knokkelvormige pieken van termietenheuvels, en hield eigenlijk nooit op. De bush creëerde de krachtige illusie dat ze grenzeloos was, dat we jarenlang op deze manier konden voortrijden, gedragen door het gras en het gevoel van afstand. Alsmaar door, voor eeuwig.

Toen Coquette kwam, werd ze meteen de lieveling van de fokkerij. Omdat we verder geen paarden met zo'n goudblonde vacht hadden, wilden alle toto's vlak bij haar zijn en haar aanraken. Ze leek te gloeien en geluk te brengen, en gedurende enkele maanden liep alles soepel terwijl ze aan het wennen was; mijn vader begon na te denken en uit te dokteren welke dekhengst het beste nageslacht zou opleveren. Voor een paardenfokker is fokken het meest serieuze werk van alles. Zelfs voordat ik kon lezen, wist ik dat elk raspaard kon worden herleid tot drie oorspronkelijke Arabische en Aziatische dekhengsten uit de zeventiende en achttiende eeuw, die een paar vormden met een handjevol zeer specifieke Engelse moederdieren. De lange genealogielijn werd liefdevol en nauwgezet uiteengezet in *The General Stud Book*, hét fokstamboek. Tijdens het avondeten sloegen we het altijd open om het te raadplegen, samen met het dikke zwarte register waarin een archief van onze eigen volbloedpaarden werd bijgehouden: het oude en nieuwe testament van onze bijbel.

Na wekenlang overleg werd besloten dat zodra Coquette bronstig was Referee haar zou dekken. Hij was een licht kastanjebruine Arabische volbloed, met een schofthoogte van 1 meter 52,5 compact gebouwd, met goede hoeven, wijd open schouderhoeken en volmaakt rechte benen. Hij had zo'n gelijkmatige tred dat deze moeiteloos korte metten leek te maken met de grond voor zijn voeten. We praatten veel over het nieuwe veulen, het kleintje dat elf maanden na de geslaagde dekking ter wereld zou komen, met de rapheid van zijn vader en de glanzende vacht en gracieuze bewegingen van zijn

moeder. Voor mij bestond hij echt. Onze gesprekken hadden hem al tot leven gebracht.

Toen Kibii en ik een keer op een lange, windstille middag vlak bij de rand van het uitgestrekte erf onder de acaciaboom zaten, verzon ik namen voor het veulen en zei ik er een aantal hardop. Voorbij de blauwige kring van de schaduw was de grond als gehamerd metaal en ook meedogenloos als metaal, of als gloeiende sintels als je erop durfde te lopen. De ochtend hadden we doorgebracht op de drafbaan en daarna hadden we tientallen hoofdtuigen helpen oliën totdat we kramp in onze vingers kregen. Nu waren we uitgeput, maar ook ongedurig, geplaagd door de hitte.

‘Wat dacht je van Jupiter, of Apollo?’ stelde ik voor.

‘Hij zou Jakhals moeten heten. Dat is een betere naam voor een jonge hengst.’

‘Jakhalzen zijn zo alleedaags.’

‘Ze zijn slim.’

Voordat ik hem van repliek kon dienen kwam er een zuil van rook puffend in zicht.

Het was de trein uit Nairobi die met een hoop kabaal naderde, met een stuk of tien primitieve rijtuigen die zo ruw over het spoor hobbelden dat je verwachtte dat er een zou ontsporen of uit elkaar zou vallen. Kibii draaide zich om en keek over de helling. ‘Verwacht je vader een paard?’

Volgens mij verwachtte mijn vader helemaal niets, maar we zagen hem de stal uit rennen terwijl hij zijn haar gladstreek en zijn overhemd in zijn broek stopte. Hij kneep zijn ogen tot spleetjes tegen het zonlicht, tuurde de heuvel af en begaf zich vlug naar onze nieuwe Ford-stationcar en startte de humeurige motor. Kibii en ik vroegen niet of we mee mochten, maar trippelden erheen en begonnen al achterin te klauteren.

‘Deze keer niet,’ zei mijn vader, nauwelijks van zijn handelingen opkijkend. ‘Er is niet genoeg ruimte voor iedereen.’

Iedereen? ‘Komen er gasten dan?’

Zonder te antwoorden klom hij achter het stuur en reed weg, terwijl roze gekleurde stofwolken ons geselden. Binnen een uur hoorden we de wagen de heuvel op tuffen en ving we glimpen op van wit. Een jurk. Een hoed met linten en handschoenen tot de ellebogen. Er zat een vrouw in de auto, een mooie vrouw met een bos glanzend haar in de kleur van ravenveren, en een elegante met kant afgezette parasol die nog geen dag de rimboe leek te hebben gezien.

‘Beryl, dit is mevrouw Orchardson,’ zei mijn vader terwijl ze uitstapten. Achter in de bagageruimte torenden twee grote hutkoffers. Ze kwam hier niet op de thee.

‘Ik ben zo blij om je eindelijk te zien,’ zei mevrouw Orchardson terwijl ze me vlug van kop tot teen opnam.

Eindelijk? Ik geloof dat mijn mond openviel, en dat bleef een volle minuut zo.

Toen we binnen waren, keek mevrouw Orchardson met de handen lichtjes op haar heupen naar alles om haar heen. Hoewel mijn vader de boel eenvoudig had ingericht, was het huis solide en een enorme verbetering ten opzichte van de hut die het ooit was. Maar mevrouw Orchardson had daar nooit iets van gezien. Met grote stappen liep ze heen en weer. Voor alle ramen hingen spinnenwebben, en de stenen van de open haard zaten onder een dikke laag roet. Het zeil op onze tafel was in geen jaren verwisseld, niet sinds het vertrek van mijn moeder. De kleine houtskoolkoeler, waarin we boter en room bewaarden, rook ranzig, als slijk op de bodem van een vijver. We waren eraan gewend geraakt zoals we aan alles gewend waren geraakt. De muren waren behangen met restanten van jachtavonturen; luipaardvellen, leeuwenhuiden, lange, op kurkentrekkers lijkende koedoehorens, een struisvogelei zo groot en zwaar als een menselijke schedel. Er was niets verfijnds of al te chics te zien, maar ook zonder die geneugten hadden we het altijd goed gehad.

‘Mevrouw Orchardson heeft ermee ingestemd om onze huis-

houdster te worden,' legde mijn vader uit terwijl ze haar knellende handschoenen uittrok. 'Ze zal hier in het grote huis wonen. Ruimte zat.'

Het voelde alsof ik een stoot tegen mijn luchtpijp kreeg. 'O,' reageerde ik. Er was een kamer die als slaapvertrek kon worden gebruikt, maar die stond vol met rommel en petroleum en blikken voedsel en allerlei spullen die we negeerden en waarmee we niets van doen wilden hebben. Die kamer gaf aan dat we een huishoudster niet echt nodig hadden. En waar zouden de gasten moeten blijven nu deze vrouw, die geen gast was, was gekomen om alles te veranderen?

'Waarom ga jij niet even naar de stallen terwijl wij hier alles in orde brengen?' vroeg mijn vader op een toon die geen speelruimte liet.

'Goed zo,' zei mevrouw Orchardson. 'Ik zal thee gaan zetten.'

Terwijl ik over het erf liep, kwam de stoom uit mijn oren. De wereld was me aan het insluiten en kromp tot de omvang van de plotseling opgedoken mevrouw Orchardson en haar nukken. Toen ik terugkwam, was ze omgekleed in een eenvoudige rok en overhemdblouse, en had ze een schoon wit schort voor. Haar mouwen had ze opgerold. Terwijl ze met de dampende theepot in haar hand mijn vaders kopje bijvulde, viel een lok van haar zijdezachte haar voor haar voorhoofd. Mijn vader had plaatsgenomen in onze enige luie stoel, met zijn voeten omhoog op een lage tafel. Hij staarde haar met iets vertrouwds in zijn blik aan.

Ik was verrast door hen beiden. Ik was nog geen uur weggeweest, en ze had al haar stempel op de kamer gedrukt. De theepot was van haar. Ze had het tafelzeil geschrobd. De spinnenwebben waren verdwenen en konden wel eens nooit hebben bestaan. Alles leek moeiteloos en zonder veel weerstand te gebeuren. Niets leek in staat om haar te weerstaan.

Ik moest haar mevrouw O noemen, zei mijn vader. De dagen daarop pakte ze haar hutkoffers uit, die ze weer vulde met spullen uit het huis; stoffige jachtbuit, losse prulletjes of kledingstukken die mijn moeder had achtergelaten. Alles maakte deel uit van haar plan om het huishouden 'strak georganiseerd' te hebben, twee van haar lievelingswoorden. Ze hield van orde en zeep, en van een overzichtelijke dagindeling. De ochtenden moest ik met mijn neus in de boeken.

'Ik moet naar de drafbaan,' vertelde ik haar al van begin af aan, er volledig op vertrouwend dat mijn vader me hierin zou steunen.

'Ze zullen het voorlopig even zonder jou moeten stellen, hè?' zei ze terloops terwijl mijn vader ergens achter in zijn keel een droog, gesmoord geluid maakte en vlug het huis verliet.

Binnen een week had ze mijn vader ervan overtuigd dat ik schoenen moest dragen. Een paar weken later was ik al ingesnoerd in een Engelse jurk en haarlinten in plaats van een shuka, en werd me opgedragen om niet met mijn handen te eten. Ik mocht geen slangen, mollen of vogels doden met mijn *rungu*, of al mijn maaltijden delen met Kibii en zijn familie. Ik mocht niet op wrattenzwijnen of luipaarden jagen met *arap* Maina, maar diende een goede opvoeding te krijgen en algemeen beschaafd Engels te leren.

'Ik heb je veel te veel laten aanrommelen en dat weet je,' zei mijn vader toen ik naar hem toe ging om te vragen of ik met rust kon worden gelaten. 'Het is voor je eigen bestwil.'

Hij had me inderdaad mijn gang laten gaan, maar het was fantastisch geweest. Deze nieuwe inperkingen kwamen neer op een conventioneel leven, en zoiets hadden we nog nooit gehad.

'Alsjeblieft... ' hoorde ik mezelf beginnen te jermieren, maar ik hield direct weer op. Ik was nooit een kind geweest dat met lieve woordjes of geklaag haar zin wilde krijgen, en mijn vader ging sowieso niet overstag. Als ik het probleem mevrouw O wilde oplossen, zou ik dat helemaal zelf moeten doen. Ik zou haar laten zien dat ik geen spinnenweb in de hoek was, iets wat je even wegveegde of

rechtzette, maar een rivale met wie ze ernstig rekening diende te houden. Ik zou haar gewoonten en gebruiken leren, en haar goed in de gaten houden totdat ik wist hoe ze in elkaar stak en hoe ik van haar kon winnen, en wat er precies voor nodig zou zijn om mijn oude leventje weer terug te winnen.